

Nr 47.

Kungl. Majts proposition till riksdagen angående beredande av bostad för en i Ammarnäs i Sorsele församling stationerad kontraktsadjunkt; given Stockholms slott den 15 januari 1937.

Under återopande *dels* av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över ecklesiastikärenden för den 23 oktober och den 15 januari 1937, *dels ock* av kyrkomötets bilagda skrivelse den 10 november 1936, nr 24, i anledning av Kungl. Majts skrivelse angående beredande av bostad för en i Ammarnäs i Sorsele församling stationerad kontraktsadjunkt samt närslutna exemplar av kyrkolagsutskottets betänkande nr 23, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlättande till riksdagen föredragande departementschefen enligt statsrådsprotokollet för den 15 januari 1937 hemställt.

GUSTAF.

Arthur Engberg.

*Utdrag av protokollet över eklestiastikärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott den 23 oktober 1936.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Departementschefen, statsrådet Engberg anför:

Vid Ammarnäs kapell i Sorsele församling, vars uppförande delvis bekostats med av 1912 års riksdag anvisade medel, är sedan år 1923 stationerad en av de sju inom Luleå stift på kyrkofondens bekostnad anställda kontraktsadjunkterna. Fråga föreligger nu om anslag ur kyrkofonden för uppförande av bostad åt denne prästman. I ärendet har förekommit huvudsakligen följande.

I ansökning den 8 mars 1935 hava kyrkofullmäktige i *Sorsele församling* anført:

År 1858 hade det första kapellet i Ammarnäs by av Sorsele vidsträckta församling uppförts. Detta kapell hade sedan ersatts med en åren 1910—1912 uppförd vacker kyrkobyggnad. Allt sedan denna kyrkas tillkomst hade gudstjänster hållits i byn, vilka efter kontraktsadjunktens stationerande i Ammarnäs blivit allt mer regelbundna. Ammarnäs hade sålunda blivit en kyrklig centralpunkt för fjällfolket i övre Sorsele och en länge närd önskan om egen präst i kapellaget hade blivit förverkligad. Dock fattades lämplig bostad åt kontraktsadjunkten. Den nu tjänstgörande prästmannen bodde med sin familj i en småskollärrinnebostad, innehållande ett rum och kök, vilken emellertid snart måste tagas i anspråk för skolans eget behov. Möjlighet att hyra annan bostad åt kontraktsadjunkten funnes ej och församlingen vore för skuldsatt och för fattig för att kunna kosta på en än så välbehövlig prästgårdsbyggnad i Ammarnäs. Vid ansökningen vore fogade genom byggnadsstyrelsens försorg år 1922 upprättade normalritningar till prästgårdar för övre Norrland, typ 1. En sådan prästgård, som ritningarna utvisade, omfattade fem rum, två hallar och kök samt hade beräknats kosta cirka 30,000 kronor, inklusive vatten-, avlopps- och värmeledningar samt elektrisk installation. Pastoratet anhölle på grund av det anförda, att Kungl. Maj:t måtte utverka och anslå medel från kyrkofonden eller eljest för uppförande åt kontraktsadjunkten i Ammarnäs av prästgård i huvudsaklig överensstämmelse med de företedda ritningarna.

Vidare hava Sven G. Forsvall m. fl. i Ammarnäs bosatta personer inkommit med en ansökning i enahanda syfte som den nyssnämnda.

Över de gjorda framställningarna har *domkapitlet i Luleå* den 4 september 1935 yttrat sig och därvid anfört:

Sorsele församling hörde till de mera vidsträckta lappmarksförsamlingarna. Den omfattade en areal i land av 75 kvadratmil. Befolkningen, som utgjorde omkring 5,500 personer, bodde till större delen mycket kringstridd. Särskilt i övre delen uppåt fjälltrakterna vore befolkningen mycket gles. Inom detta område låge fjällbyn Ammarnäs norr om Storvindeln på ett avstånd av 9 mil från Sorsele kyrkplats. Inom samma område finnes ett flertal andra småbyar dels utefter Storvindeln övre del och dels norr därom. Ammarnäs vore härjämte en centralplats för nomadlapparna inom Sorsele. Förhållandet, att ingen prästgård finnes i Ammarnäs, skapade stora svårigheter att kunna behålla någon prästman stationerad därstädes. Tillgången på rum i byn vore så knapp, att prästen svårigen kunde få ens den enklaste bostad. De kontraktsadjunkter, som varit där stationerade, hade fått nöja sig med mycket primitiva bostadsförhållanden. Den nuvarande kontraktsadjunkten hade hittills haft det relativt drägligt, då han fått hyra en småskollärrinnebostad, men nu bleve denna upptagen av lärarinnan, och det såge mörkt ut för kontraktsadjunkten att med sin familj få tak över huvudet. Detta vore så mycket mera bekymmersamt som han enligt domkapitlets mening borde vara stationerad vid kapellet i Ammarnäs. För övrigt finnes icke heller i de byar, som låge på rimligt avstånd därifrån, någon möjlighet att uppbringa en någorlunda tjänlig bostad åt prästmannen.

De båda förut nämnda framställningarna ginge i första hand ut på att medel till den ifrågasatta prästgården skulle beredas ur kyrkofonden. Domkapitlet funne emellertid, att detta ej utan vidare lagligen kunde ske, enär i lagen den 21 november 1925 angående anlåtande av kyrkofonden för uppförande av prästgårdar inom vissa delar av Härnösands och Luleå stift avsåges allenast prästgård för kyrkoherde eller komminister men ej för annan prästman. För bifall till den gjorda framställningen i denna del skulle alltså fordras särskilt medgivande av både riksdag och kyrkomöte och frågan sålunda ej kunna utan längre tidsutdräkt bringas till slutlig prövning.

Det hade emellertid vid flera tillfällen hänt, att riksdagen beviljat medel till uppförande av prästgårdar. Domkapitlet ville i sådant avseende erinra om ett par fall från senare tid. År 1912 hade riksdagen i anledning av kungl. proposition (nr 185) beviljat ett anslag av 9,000 kronor såsom bidrag till uppförande av boställshus åt den i Vitträsk by inom Gällivare församling stationerade kontraktsadjunkten. Vidare hade 1922 års riksdag på därom väckt enskild motion beviljat ett anslag av 50,000 kronor till uppförande av prästgård åt kyrkoherden i Karesuando pastorat. Dessa båda precedensfall visade, att riksdagen icke ställt sig avvisande till framställningar av här ifrågavarande slag, då det gällt avlägsna och isolerade ödebygder.

Vad Ammarnäs och trakten däromkring anginge, kunde benämningen ödebygd med större skäl användas än beträffande många andra delar av våra lappmarker, som subsumerats under denna rubrik. Men bleve Ammarnäs en stadigvarande kyrklig centralpunkt, skulle därmed en god hävstång till ortens utveckling i olika avseenden vinnas. Exemplet från

Vitträsk gäve ett gott belägg härför. Före tillkomsten av kapellet därstädes och anställandet av en präst vid detsamma hade byn och hela trakten däromkring varit mycket efterbliven. Många hade ej ens kunnat läsa i bok. Men sedan en medelpunkt för andlig odling skapats genom att kyrka och präst funnes på platsen, hade utvecklingen börjat göra goda framsteg. Numera hade Vitträsk blivit en liten kulturort med arbetsstuga och försöksgård m. m. och hade fått stor betydelse för hela den isolerade trakten i sydligaste delen av Gällivare församling. En liknande verkan torde man även kunna vänta i Ammarnäs med omnejd, om de kyrkliga förhållandena därstädes bleve fastare ordnade.

Skulle prästgård i Ammarnäs komma till stånd, kunde det endast ske därigenom att hela kostnadsbeloppet utginge av allmänna medel. Något bidrag från församlingen kunde ej beräknas. Befolkningen vore fattig och tyngd av dryga utskylder. Utdebiteringen av kommunalutskylder utgjorde kronor 15:50 per skattekrona. Däremot ansåge domkapitlet, att församlingen bort kunna ikläda sig kostnaderna för underhållet av prästgården. Kyrkofullmäktige i pastoratet hade emellertid vid sammanträde den 27 december 1934 förklarat, att församlingen ej ville åtaga sig underhållskostnaderna för byggnaden med mindre den erhöle rätt att uppbära hyra för densamma. Domkapitlet hölle dock ej för otroligt, att församlingen kunde förmås att även utan detta villkor åtaga sig underhållet, om medel till byggnadens uppförande ansloges under denna förutsättning. I sådant fall torde jämkning i kontraktsadjunktens kontanta löneförmåner böra ske med det belopp, som kunde anses motsvara byggnadens hyresvärde i orten. Skulle dock saken ej kunna ordnas på detta sätt, kunde en annan utväg tänkas, nämligen att kontraktsadjunkten finge erlägga en skälig hyra till statsverket, vilken genom stiftsnämnden innehölles av hans löneförmåner och samlades till en fond för byggnadens underhåll.

Vad anginge tomtområde för prästgården framginge av ansökningshandlingarna, att sådant avsatts vid avvitrningen.

Med åberopande av vad sålunda anförts hemställde domkapitlet, att Kungl. Maj:t måtte för 1937 års riksdag framlägga proposition om anslag till uppförande av prästgård åt den i Ammarnäs av Sorsele församling stationerade kontraktsadjunkten med det belopp, som efter vederbörlig granskning av de av pastoratet föredragna ritningarna och upprättande av kostnadsförslag kunde visa sig erforderligt, och med de villkor, Kungl. Maj:t kunde finna skäligt föreslå.

Efter erhållen remiss har *länsstyrelsen i Umeå* den 24 september 1935 i ärendet avgivit yttrande, däri anförts bland annat följande:

Länsstyrelsen kunde vitsorda uppgifterna, att någon möjlighet att i Ammarnäs förhyra en för en prästfamilj lämplig bostad icke förefunnes.

Med hänsyn till de höga skatterna i Sorsele syntes det länsstyrelsen icke böra krävas, att församlingen skulle bidra till uppförande av bostad åt den i Ammarnäs stationerade kontraktsadjunkten, vilken tjänstgjorde jämväl inom angränsande församlingar.

Erfarenheten hade visat, att prästgårdar, som uppförts i överensstämmelse med den till handlingarna fogade normalritningen, dragit större kostnad än den av pastoratet angivna, ehuru de uppförts på sådana platser, där svårigheter beträffande materialanskaffning och transporter

ej förefunnits. Då man här hade att räkna med täta ombyten av tjänst-innehavare och att tjänsten i de flesta fall komme att uppehållas av prästman i trettioårsåldern, som kanske ännu ej bildat egen familj, syntes den ifrågasatta byggnaden vara alltför stort tilltagen. Det torde komma att höra till undantagen, att en ung kontraktsadjunkt hade råd att anskaffa vad som erfordrades för möblering och utrustning av en bostad av ifrågasatt storlek, i synnerhet som Ammarnäs låge nära tio mil från närmaste järnvägsstation. Bostaden omfattade enligt förslaget fem rum, två hallar och kök. Det största rummet vore ej mindre än 29 kvadratmeter och de båda sovrummen respektive 25 och 23 kvadratmeter. Då bostaden enligt ritningen vore avsedd att uppvärmas med kakelugnar, torde dessa stora rum bliva svåra att hålla varma. Mera ändamålsenligt vore att bygga ett hus om tre rum, liten hall, kök och mindre jungfrukammare. Av rummen borde intet vara större än 20 kvadratmeter och endast ett av dessa borde ligga på övre botten. Källarvåningen borde inrymma panna för centraluppvärmning samt tvätt- och badrum, som saknades å normalritningen. En sådan bostad bleve fullt tillfredsställande för behovet och bekvämare än en bostad enligt normalritningen men torde kunna uppföras för en kostnad, som understege den av församlingen angivna, för lågt beräknade kostnaden.

Underhållet av prästgården borde åläggas Sorsele församling mot rätt för församlingen att uppbära hyra för bostaden, vilket hyresbelopp skulle kunna fastställas av länsstyrelsen.

Med åberopande av vad sålunda anförts, finge länsstyrelsen förorda, att proposition måtte avlåtas till riksdagen om beviljande av anslag för uppförande av bostad åt kontraktsadjunkt i Ammarnäs.

Kyrkofullmäktige i Sorsele hava vid sammanträde den 28 oktober 1935 förklarar sig instämma i länsstyrelsens yttrande rörande storleken av prästgården.

I anledning av uppkommen fråga, huruvida lämpligen ytterligare en komminister borde anställas inom pastoratet med bostad i Ammarnäs, har *domkapitlet* i skrivelse den 11 december 1935 uttalat, att frågan om inrättande] av en komministerstjänst i Ammarnäs för närvarande icke vore] aktuell men kunde tänkas bliva detta inom tid, då prästgården komme att nyttjas såsom bostad] för komminister, samt att bostaden därför enligt domkapitlets] förmenande borde redan nu tillmätas med hänsyn därtill. I detta sammanhang kunde domkapitlet icke underlåta att framhålla den synnerliga betydelsen av att de prästerliga befattningshavarna i denna landsända bleve särskilt gynnade i bostadshänseende. Kölden vore här vida hårdare och tjänstgöringen regelmässigt i flera hänseenden tyngre än i sydligare trakter. Betydelsen av trevnad i det egna hemmet bleve tydligen under dessa förhållanden särskilt stor.

Kammarkollegiet och statskontoret hava den 25 september 1936 avgivit gemensamt utlåtande i ärendet. Ämbetsverken yttra:

En kontraktsadjunktstjänst torde få anses såsom en i viss mån tillfällig tjänst, inrättad i avbidan på att förhållandena inom vederbörande kontraktsadjunkts tjänstgöringsområde utvecklades och stabiliserades.

Allt eftersom förhållandena ändrades, måste därför ske omprövning, huruvida viss kontraktsadjunktstjänst borde bibehållas, samt, i så fall, huruvida innehavarens placeringsort borde ändras. Särskilt därest inom kontraktsadjunktens tjänstgöringsområde inrättades en eller flera nya ordinarie prästtjänster, kunde en förflyttning av kontraktsadjunkten finnas påkallad — försåvitt tjänsten i fråga borde överhuvud bibehållas.

I förevarande ärende hade bland annat från ortsmyndigheternas sida ansetts, att, om även icke omedelbart, likväl inom en icke avlägsen framtid behovet av en komministerstjänst i Ammarnäs skulle komma att göra sig gällande, varav givetvis följde, att i fråga om en där bosatt kontraktsadjunkt måste övervägas en förflyttning.

Både av principiella skäl och med hänsyn till de i nu ifrågavarande fall föreliggande omständigheterna ansåge ämbetsverken det möta starka betänkligheter att på kyrkofondens bekostnad låta uppföra bostad åt kontraktsadjunkt i Ammarnäs. Spörsmålet vore av den art, att en medverkan från kyrkofonden till dess lösning tarvade hänvändelse till såväl riksdag som kyrkomöte. Uteslutet torde vara, att numera, efter det lagen den 21 november 1925 angående anlåtande av kyrkofonden för uppförande av prästgårdar inom vissa delar av Härnösands och Luleå stift tillkommit, statsverket skulle i fall som det förevarande träda emellan.

Skulle Kungl. Maj:t, oaktat vad ämbetsverken ovan anført, anse skäl föreligga att till riksdag och kyrkomöte göra framställning om att kyrkofonden skulle få bekosta uppförandet av bostad åt kontraktsadjunkten i fråga, torde av riksdag och kyrkomöte böra jämväl utverkas medgivande för Kungl. Maj:t dels att bestämma angående de villkor, varunder bostaden skulle få disponeras av adjunkten, dels att ur kyrkofonden anvisa nödiga medel för fastighetens i fråga underhåll, dels ock att, därest framdeles en komministerstjänst bleve inrättad med placering i Ammarnäs, avgöra huruvida och i så fall på vad villkor sagda fastighet kunde överlätas å pastoratet.

På grund av remiss har *byggnadsstyrelsen* den 15 oktober 1936 i ärendet avgivit utlåtande, däri styrelsen anført, att det av pastoratet beräknade kostnadsbeloppet för uppförande av en prästgård av den av pastoratet föreslagna omfattningen syntes väl knappt och torde böra höjas till 33,000 kronor samt att kostnaden för genomförande av det av länsstyrelsen avgivna byggnadsförslaget, vartill en skiss upprättats och fogats vid styrelsens utlåtande, inom byggnadsstyrelsen beräknats till 24,000 kronor.

Behovet av en prästman för den befolkning, som är bosatt i det nio mil från Sorsele kyrkby belägna Ammarnäs och trakten däromkring, torde få anses oomtvistligt. Beträffande arten av den prästerliga tjänst, vilkens innehavare bör vara stationerad i Ammarnäs, må framhållas, att en kontraktsadjunkt har större förutsättningar än en komminister att genom uppehåll längre eller kortare tider i de avlägset belägna hemmen och byarna betjäna befolkningen i dessa trakter. Kontraktsadjunkten åtnjuter nämligen — förutom resekostnadsersättning — jäm-

väl traktamentsersättning, vilket för honom möjliggör längre vistande utom stationeringsorten. En komminister däremot kan beredas endast resekostnadsersättning, varför ett vistande utom hemmet medför kostnader, som ej ersättas honom. Då därtill kommer att en i Ammarnäs bosatt kontraktsadjunkt — i motsats till vad fallet vore med en komminister — kan ha sin verksamhet förlagd jämväl till angränsande trakter av Stensele och Tärna församlingar, torde den uppkomna frågan om kontraktsadjunktens ersättande med en komminister böra tills vidare vila, till dess eventuellt förändrade förhållanden i dessa trakter påkalla ett dylikt ersättande.

Emellertid giver utredningen i ärendet vid handen, att det för en prästmans fortsatta stationerande i Ammarnäs är nödvändigt, att hans bostadsfråga löses genom uppförande av prästgård. Därest adjunktens bostadsfråga blir tillfredsställande löst, har man ock anledning att räkna med en fortgående ökning av den, tydligen redan under nuvarande förhållanden stora betydelsen av den från Ammarnäs bedrivna kyrkliga verksamheten för här ifrågavarande delar av Västerbottens fjälltrakter.

Kontraktsadjunktens bostad torde böra tillmätas så stor, att den tillfredsställer hans skäligena behov av utrymme och bekvämlighet samt dessutom bereder möjlighet för denne på orten varande ende prästman att, särskilt vid kyrkliga högtider, i hemmet mottaga medverkande prästmän och andra besökande. Storleken av den bostad, som med hänsyn härtill måste anses behöflig för kontraktsadjunkten, torde ungefärligen motsvara en komministersprästgård. Vid det förhållande att kontraktsadjunkten i Ammarnäs kan komma att ersättas av en komministratur, är det ock av vikt, att den prästbostad, som där uppföres, svarar mot de fordringar, ekklesiastik boställsordning uppställer på komministersprästgård.

Vad beträffar de vid kyrkofullmäktiges framställning fogade normalritningarna till prästgårdar för övre Norrland torde de däri angivna rumsdimensionerna enligt vad länsstyrelsen framhållit kunna i detta fall anses onödigt stora. Med hänsyn härtill torde möjligen en minskning av byggnadens storlek kunna äga rum och kostnaderna något reduceras. Då någon utredning i sistnämnda avseende icke föreligger, bjuder försiktigheten att räkna med det av byggnadsstyrelsen beräknade kostnadsbeloppet 33,000 kronor.

I fråga om sättet för byggnadskostnadernas bestridande synes man icke av församlingen, som är hårt betungad av skatter, skäligen kunna begära, att den skall bidra därtill. Som kammarkollegiet och statskontoret påpekat, lärer numera ej heller anslag för ändamålet av statsmedel kunna ifrågasättas. De betänkligheter, nämnda ämbetsverk uttalat mot att i detta fall taga kyrkofonden i anspråk, finner jag ej vara vägande. Förhållandena i förevarande fall äro av sådan särskild beskaffenhet, att ett anlitande av denna utväg knappast kan få någon

prejudicierande betydelse. Vidare må framhållas, att därest en ordinarie prästman, komminister, varit anställd i Ammarnäs, denne givetvis på grund av ortens ödebygdskaraktär skulle hava tillerkänts s. k. ödebygds-tillägg ur kyrkofonden, och förutsättning hade sålunda enligt den förut omnämnda lagen av den 21 november 1925 förelegat att för uppförande av prästgård åt komministern anlita kyrkofondens medel.

De i ärendet hörda myndigheterna hava även berört frågan om underhållet av den ifrågasatta prästgården. Härutinnan ävensom beträffande de villkor och föreskrifter i avseende å prästgårdens disposition m. m., som kunna ifrågakomma, är jag för närvarande ej beredd att lämna förslag. Som kammarkollegiet och statskontoret förutsatt, torde det vara lämpligt att, därest medel till prästgårdens byggande ställas till förfogande, Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att för underhållet anvisa medel ur kyrkofonden ävensom meddela beslut rörande nämnda frågor i övrigt.

På grund av vad jag här anfört synes mig bemyndigande böra utverkas för Kungl. Maj:t att dels för byggande och iordningställande i Ammarnäs av bostad för den där stationerade kontraktsadjunkten ur kyrkofonden anvisa högst trettiotretusen kronor, dels bestämma de villkor, varunder bostaden må disponeras av adjunkten, dels, där så erfordras, ur kyrkofonden anvisa medel jämväl för fastighetens underhåll, dels ock, för den händelse framdeles en komministerstjänst varder inrättad i Ammarnäs, avgöra, huruvida och på vilka villkor fastigheten må tagas i anspråk för anordnande av prästgård för komministern.

Med hänsyn till frågans beskaffenhet hemställer jag,

att Kungl. Maj:t måtte underställa ärendet kyrkomötets prövning.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att skrivelse skall avlåtas till kyrkomötet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Curt Nordwall.

Bilaga.

Kungl. Maj:ts skrivelse till kyrkomötet, nr 10, angående beredande av bostad för en i Ammarnäs i Sorsele församling stationerad kontraktsadjunkt; given Stockholms slott den 23 oktober 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, underställa kyrkomötets prövning det i protokollsutdraget omförmälda ärendet angående beredande av bostad för en i Ammarnäs i Sorsele församling stationerad kontraktsadjunkt.

GUSTAF.

Arthur Engberg.

Kyrkomötets underdåniga skrivelse, nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse angående beredande av bostad för en i Ammarnäs i Sorsele församling stationerad kontraktsadjunkt.

(Kyrkolagsutskottets betänkande nr 23.)

Till Konungen.

I skrivelse till kyrkomötet den 23 oktober 1936, nr 10, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av skrivelsen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, underställt kyrkomötets prövning ett i protokollsutdraget omförmäلت ärende angående beredande av bostad för en i Ammarnäs i Sorsele församling stationerad kontraktsadjunkt.

Med anledning av omförmälda skrivelse har kyrkolagsutskottet avgivit betänkande, nr 23, varav tryckt exemplar här bifogas.

Under återopande av innehållet i utskottets betänkande får kyrkomötet i underdånighet anmäla, att kyrkomötet beslutit för sin del be-myndiga Eders Kungl. Maj:t att dels för byggande och iordningstäl-lande i Ammarnäs av bostad för den där stationerade kontraktsadjunk-ten ur kyrkofonden anvisa högst trettiotretusen kronor, dels bestämma de villkor, varunder bostaden må disponeras av adjunkten, dels, där så erfordras, ur kyrkofonden anvisa medel jämväl för fastighetens under-håll, dels ock, för den händelse framdeles en komministertjänst varder inrättad i Ammarnäs, avgöra, huruvida och på vilka villkor fastigheten må tagas i anspråk för anordnande av prästgård för komministern.

Stockholm den 10 november 1936.

Underdånigst
ERLING EIDEM.

G. H. Berggren.

Kyrkolagsutskottets betänkande, nr 23, i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse, nr 10, angående beredande av bostad för en i Ammarnäs i Sorsele församling stationerad kontraktsadjunkt.

Genom en den 23 oktober 1936 dagtecknad, till handläggning av kyrkolagsutskottet hänskjuten skrivelse, nr 10, har Kungl. Maj:t, under åberopande av skrivelsen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, underställt kyrkomötets prövning ett i protokollsutdraget omförmält ärende angående beredande av bostad för en i Ammarnäs i Sorsele församling stationerad kontraktsadjunkt.

Av det bifogade protokollsutdraget framgår, att föredragande departementschefen vid beslutet om avlåtandet av skrivelsen anført, att bemyndigande borde utverkas för Kungl. Maj:t att dels för byggande och iordningställande i Ammarnäs av bostad för den där stationerade kontraktsadjunkten ur kyrkofonden anvisa högst trettiotretusen kronor, dels bestämma de villkor, varunder bostaden finge disponeras av adjunkten, dels, där så erfordrades, ur kyrkofonden anvisa medel jämväl för fastighetens underhåll, dels ock, för den händelse framdeles en komminister-tjänst bleve inrättad i Ammarnäs, avgöra, huruvida och på vilka villkor fastigheten finge tagas i anspråk för anordnande av prästgård för komministern.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för departementschefens sålunda framställda förslag, får utskottet hänvisa till det vid skrivelsen fogade utdraget av statsrådsprotokollet.

Kontraktsadjunkterna, vilka äro anställda för tjänstgöring icke blott inom ett pastorat utan inom ett vidsträcktare område, avlönas helt och hållet med kyrkofondsmedel. Då i förevarande fall ingen bostad finnes för kontraktsadjunkten att förhyra å den ort, där han bör vara stationerad, synes det därför följdriktigt, att kyrkofonden bestrider kostnaderna för anskaffande åt honom av lämplig bostad. Utskottet har alltså icke något att erinra mot meddelande av det av departementschefen begärda bemyndigandet.

Den blivande prästgården torde böra överlämnas till förvaltning av Sorsele församling, inom vilken den kommer att ligga. Församlingen bör i följd härav ikläda sig skyldigheten att underhålla prästgården. Utskottet vill emellertid icke ställa sig avvisande mot tanken, att bidrag

ur kyrkofonden i lämplig omfattning tilldelas församlingen till täckande av underhållskostnaderna.

Det synes vara naturligt, att kontraktsadjunkten, då han erhåller bostadsförmån, nödgas underkasta sig viss minskning i sitt i penningar utgående arvode. Då emellertid en bostad av den storlek, varom här är fråga, sannolikt icke skulle hava tagits i anspråk av adjunkten, därest han kunnat hyra bostad, samt uppvärmningen och möbleringen av bostaden i det senare fallet skulle hava blivit billigare, synes hyran böra bestämmas till ett jämförelsevis lågt belopp.

Därest en komministertjänst inrättats i Ammarnäs, hade kostnaderna för anordnande därstädes av en prästgård åt komministern på grund av lagen den 21 november 1925 angående anlåtande av kyrkofonden för uppförande av prästgård inom Härnösands och Luleå stift kommit att bestridas åtminstone delvis av kyrkofonden. Det synes därför icke vara något att invända mot att Kungl. Maj:t bemyndigas att, om sådan tjänst i framtiden upprättas, medgiva, att prästgården på de villkor, som kunna befinnas lämpliga, får användas som komministersprästgård.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att kyrkomötet ville för sin del bemyndiga Kungl. Maj:t att dels för byggande och iordningställande i Ammarnäs av bostad för den där stationerade kontraktsadjunkten ur kyrkofonden anvisa högst trettiotretusen kronor, dels bestämma de villkor, varunder bostaden må disponeras av adjunkten, dels, där så erfordras, ur kyrkofonden anvisa medel jämväl för fastighetens underhåll, dels ock, för den händelse framdeles en komministertjänst varder inrättad i Ammarnäs, avgöra, huruvida och på vilka villkor fastigheten må tagas i anspråk för anordnande av prästgård för komministern.

Stockholm den 4 november 1936.

På kyrkolagsutskottets vägnar:

E. v. HOFSTEN.

*Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott den 15 januari 1937.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON, WESTMAN, WIGFORSS,
MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Engberg, anmäler här-
efter kyrkomötets underdåniga skrivelse den 10 november 1936, nr 24,
i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse angående beredande av bostad
för en i Ammarnäs i Sorsele församling stationerad kontraktsadjunkt
samt hemställer,

att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen bemyndiga
Kungl. Maj:t att dels för byggande och iordningstäl-
lande i Ammarnäs av bostad för den där stationerade
kontraktsadjunkten ur kyrkofonden anvisa högst trettio-
tretusen kronor, dels bestämma de villkor, varunder bo-
staden må disponeras av adjunkten, dels, där så erfordras,
ur kyrkofonden anvisa medel jämväl för fastighetens
underhåll, dels ock, för den händelse framdeles en kom-
ministerstjänst varder inrättad i Ammarnäs, avgöra, huru-
vida och på vilka villkor fastigheten må tagas i anspråk
för anordnande av prästgård för komministern.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter
biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen,
att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta
protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Curt Nordwall.